

OVERVIEW of the Daf

1) Kindling the light fulfills the mitzvah

The Gemara concludes that it is the kindling of the light that fulfills the mitzvah.

An application of this ruling is that those who are halachically incapable of having intent can not fulfill the mitzvah.

Women are certainly obligated in the mitzvah because they were also part of the miracle.

The guidelines for guests and their obligation to kindle lights are provided.

2) Oils that may be used for the mitzvah

Although all oils are acceptable for the Chanukah light olive oil is the best because it produces the clearest, brightest light.

Other circumstances where olive oil is the oil of choice are listed.

3) The brachos recited on the Chanukah lights

The Gemara discusses different types of people and the number of brachos they recite on the different nights of Chanukah.

The language of the bracha is recorded and the Gemara gives the source to say "וצונוי" even for a mitzvah of rabbinic origin.

4) Lighting a menorah in many doorways

R' Huna rules that a courtyard that has multiple doorways facing different directions requires a menorah in each doorway because people may see one doorway without a menorah and assume the other doesn't have a menorah as well.

5) The lamp used for Chanukah lights

Different lamps are mentioned and the method for their use on Chanukah is recorded.

6) Priorities

A hierarchy of mitzvos is created for a person who is forced to choose between two mitzvos.

7) The reward for careful observance of different mitzvos

R' Huna spells out the reward for careful observance of the mitzvos of Shabbos and Chanukah candles, mezuzah, tzitzis and Kiddush.

A number of stories are related about lighting Shabbos candles and the reward for fulfillment of the mitzvah.

Rava mentions the reward for those who treat Torah sages respectfully.

8) Oil that must be burned

The Gemara identifies, "oil that must be burned" as terumah oil that became tamei.

According to Rabbah, such oil may not be used for Shabbos lights because of the fear that the owner may tilt the lamp. According to R' Chisda it is a decree because of the case where Yom Tov falls on Erev Shabbos where it is prohibited to burn the tamei oil similar to the prohibition against burning disqualified korbonos on Yom Tov.

Daf DIAGRAM

חצר שיש לה ב' פתחים

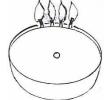

According to Rashi, the house has two doors open to the חצר, and it would be required to light at each door.

According to Tosafos (21b, ד"ה מצוה) it is the חצר that has two doors, and it would be necessary to light at each entrance of the חצר at the door to the רשות הרבים.

מילא קערה שמן והקיפה פתילות כפה עליה כלי עולה לכמה בני אדם

The bowl is filled with oil, with wicks along the rim. A cover is placed over the bowl, which causes the flames to remain distinct. Each wick can be used for the mitzvah for a different person.

If no cover is placed on the bowl, the flames combine to form a torch-type flame.

REVIEW and Remember

- 1. How does the language of the bracha indicate how the mitzvah is to be performed?
- 2. Why do we make the bracha on the miracle every day of Chanukah?
- 3. What takes priority; Shabbos candles or Chanukah canles? Why?
- 4. What is the reward for fearing Torah scholars?

May others fulfill the obligation of Chanukah candle lighting thru women?

אשה ודאי מדליקה, דאמר רבי יהושע בן לוי נשים חייבות בנר חנוכה, שאף הן היו באותו הנס.

A woman certainly lights, as Rebbi Yehoshua ben Levi says that women are obligated in the lighting of the Chanukah candles, since they as well were involved in the miracle of Chanukah.

his passage that teaches that women are obligated in the lighting of candles is codified by the Poskim¹. A similar statement is made by Rebbi Yehoshua ben Levi as regards women's obligation of hearing the Megillah². In that situation, the Poskim disagree as to whether a woman may assist a man in the fulfillment of his responsibility by her reading of the Megillah. The Behag³ and other Poskim⁴ opine that a man may not fulfill his Megillah obligation by hearing a woman read, while others⁵ are of the opinion that a woman may assist a man in the fulfillment of his obligation for Megillah reading. The Shulchan Aruch⁶ and the Rema⁷ appear divided on this matter. The Ra'avyah⁸ questions whether the Behag would equate Chanukah candle lighting to Megillah reading, and hold in both cases that men may not fulfill these obligations thru women. However, numerous Rishonim suggest distinctions between Megillah reading and Chanukah lighting. Rabbi Moshe of Coucy⁹ writes that only for Megillah reading are women unable to assist men in the discharge of their obligation, since it is similar to public Torah reading, which women can not carry out. Others 10 propose that the distinction lies in the fact the Megillah reading has the factor of the sensual nature of a woman's reading (קול באשה ערוה). Indeed, the Ra'avyah himself, who questioned the matter according to the view of the Behag, writes later¹¹ that a man may execute his Chanukah lighting responsibility thru the lighting of a woman. It would appear virtually unanimous¹² amongst Rishonim that a woman may assist a man in fulfilling his Chanukah lighting obligation, whether it be according to those who hold that a woman may not assist a man in the fulfillment of their Megillah reading responsibility, but would distinguish between Megillah reading and Chanukah lighting, or surely according to those who permit the fulfillment of a man's Me-

gillah obligation thru the reading of a woman. Many authorities¹³ echo this position that a woman may assist a man in the discharge of his Chanukah candle lighting responsibility.

In application, the custom in Ashkenazic households, where the tradition is that each person lights themselves¹⁴, is that the lady of the house fulfills her obligation with her husband's lighting, since they are considered as one entity (אשתו כגופו). This custom applies to girls in the house as well¹⁶. In Sephardic households, where the practice is that the homeowner alone lights¹⁷, women are certainly included with the other household members.

The Poskim¹⁸ disagree as to whether a woman should light the candles in the home if the husband is absent or tardy. ■

- רמביים (פייד מהלי חנוכה הייט) ובשוייע (סיי תרעייה סייג)
 - מגילה (די עייא)
- הובייד בתוסי מגילה (די עייא דייה נשים חייבות) וערכין (גי עייא דייה לאתויי)
- סמייג (הלי מגילה), ריטבייא (כאן דייה אשה ודאי) <אמנם בחידושיו למגילה (די עייא דייה אף הן) כתב כל בתר איפכא>. ועיי סדר רב עמרם גאון (ריש סדר פורים, מהדי ראייל פרומקין חייב דף פח עייב ומגן האלף אות גי שם) <והשווה למהדי ריי גולדשמידט (עמי קא)> ובסי העיטור (הלי מגילה, דף קיג עייד) ובארחות חיים (הלי מגילה אות בי) בשם בעל העיטור, ודברי רבינו שמחה שהובאו בהגהות מיימוניות (פייא מהלי מגילה אות אי). ועוד. ועיי בביאור הגרייא (סיי תרפט) בשם הזהר חדש.
- רשייי (ערכין גי עייא דייה לאתויי). וכן דייקו בהגהות מיימוניות (פייא מהלי מגלה סוף אות אי) והמגיד משנה (שם פייא הייב) בדעת הרמביים. ובסי האשכול (חייב, הלי מגילה אות טי, עמי 30) בדעת הריייף. וכן הוא באור זרוע חייב (הלי מגילה סיי שסח) ועוד.
- שויע סיי תרפט סייא. ואעייפ שיש בזה דעות, עיי להגרייע יוסף שליטייא בסי חזון עובדיה (פורים, הלי מקרא מגילה הערה כב, עמי נט). ואכמייל.
 - רמייא סיי תרפט סייב. ועיי במשנייב סייק ז
 - ראביייה (סיי תקסט, חייב עמי 293)
 - סמייג (הלי מגילה). וכן בסי האשכול (חייב, הלי מגילה אות טי, עמי 30)
- 10. סי האשכול שם. ועיי בסי ארחות חיים (הלי מגילה אות בי) בשם בעל העיטור. וכן ראה בסי המאורות (מגילה יט עייב, מעי שכח) בשם בעל העיטור, עייש ביאור יותר
 - 11. ראבייה (סיי תתמג, עמי 580 ועיי בהערה 5 שם)
- 12. אמנם עיי במאירי (שבת כאן, עמי 99): "וקצת מפרשים כתבו דוקא לעצמה ואין
- 13. לבוש (סיי תרעה), טייז (שם סייק ד), מגייא (שם סייק ד), אייר (שם סייק ו), מחזיק
 - (סיי תרעא סייב). 14
- 15. אייר (סיי תרעא סייק ג). והובייד במחצית השקל (סיי תרעה סייק די) ובמשנייב (סיי תרעא סייק ט). והשווה למשנייב (סיי תרעה סייק ט) בשם שויית עולת שמואל (סיי קה).
- 16. עיי לחתייס בחידושיו לשבת (כא עייב דייה והמהדרין) ובסי משמרת שלום (אות מח) והמשנייב (סיי תרעה סייק ט) בשם שויית עולת שמואל (סיי קה) ובסי הליכות שלמה (מועדים חייב –פטייז בדבר הלכה אות די, עמי רצז) ובתשובות והנהגות חייב (סיי שמב אות זי) ובסי יומין דחנוכה (סיי י, דף קלח עייא ואילך). ועוד.
 - 17. שוייע (סיי תרעא סייב)
- 18. עיי פרמייג (סיי תרעה אייא סייק ד): ייומוציאה אנשים אם עומדים בשעה שמדליקין ושומעים הברכה, ודיעבד אף לא ענו אמן –יצא." והביאו בזה המשנ"ב שם (ס"ק ט). עיי שויית אגרות משה (חייא מחאוייח סיי קצ) באורך ובשויית שבט הלוי חייד (סיי סו). אמנם עיי בחיי אדם (כלל קנד סעי לג) ובסי הליכות שלמה (מועדים חייב
 - פטייז אות בי, עמי רצז) ובשויית יחוה דעת חייג (סיי נא). ועוד. אבל אכמייל. ■

Shalom Bayis Comes First נר ביתו ונר חנוכה, נר ביתו עדיף משום שלום ביתו

 $oldsymbol{\mathsf{K}}$ abbi Yaakov Ruderman, zt"l, the former Rosh Yeshiva of Ner Yisroel, reported a story which the Chafetz Chaim had told him.

The Chofetz Chaim used to visit the saintly Rabbi Nachum from Grodna, who the Chafetz Chaim considered him to be his teacher. Once, on one of the nights of Chanukah, the Chafetz Chaim was at his Rebbe's

home, and nightfall came and went. hours passed, the street traffic thinned out, and still the candles of the menorah remained unlit. Much later, the wife of Rabbi Nachum returned home, and only then did his Rebbe kindle the Chanukah lights.

The Chafetz Chaim asked his Rebbe for an explanation of what had happened, for the Halacha seems to say that the lighting should be done in an expedient fashion, and his Rebbe's wife's obligation could have been fulfilled with her husband's lighting, even without her being home at the time.

The tells us that if a person has only enough money for either Shabbos candles or Chanukah candles, the candles of Shabbos have priority, for the glow of the Shabbos candles ensures and guarantees tranquility in the house - Shalom Bayis. "My wife," continued Rabbi Nachum, "is selfless and dedicated. It is to her credit that I am able to learn Torah and to be involved in the many Mitzvah activities which I handle. She enjoys being present when I light the Chanukah candles. It is for this reason that I decided that the consideration of "Shalom Bavis" takes priority, and I waited for her, rather than Rabbi Nachum explained. The Halacha light earlier during the prime hour. ■

